

Efter Irak

När och hur kommer Förenta staternas miserabla Irakäventyr att ta slut? Frågan har diskuterats frenetiskt i de internationella medierna under de senaste veckorna. Men tillsvidare är resultatet inte mycket mer än allehanda spekulationer om morgondagens Irak och världsordning i allmänhet.

Inget tyder på en avgörande vändning i den amerikanska strategin under president Bushs ledning. Den republikanska regeringen är alltför bunden vid sina egna löften och övertygelser för att våga göra en entydig omvärdering av sin ursprungliga strategi. I så fall skulle en amerikansk nedtrappning i Irak ske först under demokraternas ledning, eftersom landets nästa president mycket väl kan heta Hillary Clinton.

Detta skulle betyda en officiell kursändring vårvintern 2009. Men före det hinner mycket ske som kan pressa fram konkreta kursändringar. Storbritanniens snart tillträdande premiärminister Gordon Brown torde gå in för att minska den brittiska närvaron i Irak. I annat fall har han få chanser att bli omvald i följande parlamentsval. Och om britterna börjar fly fältet är den amerikanska regeringen verkligen illa ute.

Därtill kommer själva krishärden, det alltmer regelrätta inbördeskriget i Irak, som ytterst få ”experter” tror att kan stoppas eller ens styras genom att fler amerikanska trupper sänds in. En av pessimisterna är Stanfordprofessorn James D. Fearon, som i det senaste numret av tidskriften *Foreign Affairs* påminner om att inbördeskrig endast undantagsvis avgörs genom rationella förlikningar. Vanligtvis handlar det om årtal eller decennier av destruktivt krigande som utmynnar i att någondera parten utgår som obestridlig segrare och en ny maktbalans uppstår.

Fearon vågar ändå hoppas på att blodbadet i Irak kunde utmynna i att de två lägren (sunnioch shiamuslimerna) småningom blir internt så eniga och externt så realistiska att de föredrar att slutföra arvskiftet efter Saddam Hussein genom en kompromiss. För att hjälpa fram en sådan lösning borde amerikanerna tona ner sin militära närvaro i Irak och inta en mer neutral hållning till de stridande parterna. En total militär reträtt från Irak skulle antagligen förvärra krisen. Men genom att dra sig tillbaka till militärbaser, överlåta det reella ansvaret åt irakierna och stödja en fredlig dialog med substantiella ekonomiska och diplomatiska medel kan de ännu rädda någonting.

Hur som helst har Irak redan blivit en dyr läxa för amerikanerna. Det är inte svårt att gissa att Förenta staterna hädanefter försöker säkra sin dominans i världspolitiken genom mindre drastiska metoder än i Irak och Afghanistan. Ekonomisk och politisk hegemoni går hand i hand. Därför har Förenta staternas regering redan börjat koncentrera allt mera tid och uppmärksamhet på långsiktiga satsningar med framtidens ekonomiska jättar Kina och Indien.

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 11.6.2007